

Helse- og omsorgsdepartementet,
Postboks 8011 Dep.,
0030 OSLO.

19.08.08.

Forslag til endring av helsepersonelloven mv for å styrke rettsstillingen til barn av foreldre med psykisk sykdom, rusmiddelavhengighet eller alvorlig somatisk sykdom eller skade – høring.

Det vises til departementets høringsnotat om forslag til endring av helsepersonelloven med høringsfrist 22. august 2008. Landets pasientombud har følgende uttalelse til forslaget:

Pasientombudene er enige med departementet i at barn av alvorlig syke foreldre har behov for informasjon, behovskartlegging og eventuelt oppfølging. Vi er enige i at lovverket, slik det praktiseres i dag, ikke fullt ut er tilfredsstillende for disse barnas behov. Igjen ser vi at helsemyndighetene, istedenfor å bidra til at dagens lovverk respekteres og overholdes, heller velger å lage stadig nye og mer spesifikke lovbestemmelser.

Vår erfaring er at mange som arbeider innenfor helse- og omsorgstjenester har begrenset kunnskap om hvilke plikt – og rettighetsbestemmelser som gjelder. Frykten for å gjøre feil kan også medføre at man ikke tør å bruke klare unntaksreglene fra hovedbestemmelsene.

Pasientrettighetsloven § 3-3 sier at dersom forholdene tilsier det, skal pasientens nærmeste pårørende ha informasjon om pasientens helsetilstand og den helsehjelp som ytes. Bestemmelsen gjelder også når pasienten er ute av stand til å si sin mening.

Helsepersonelloven § 23 nr. 4 hjemler en unntaksbestemmelse som kan være aktuell. En annen aktuell bestemmelse er samme lovs § 22 om samtykke.

Per i dag er det ikke forbudt å tilby pasienter råd og veiledning om hvordan de skal ivareta sine barn i en sykdomssituasjon. Man trenger ikke en lovendring for å få til det.

For øvrig har helsepersonell etter nærmere vilkår i helsepersonellovens § 33 opplysningsplikt til barneverntjenesten. Dette gjelder når det er grunn til å tro at barn utsettes for omsorgssvikt eller mishandling.

Departementet bør skrinlegge den foreslåtte lovendringen. Ønsker man å sørge for informasjon til og oppfølging av barn med alvorlig syke foreldre, bør departementet lage en opplysningskampanje, en veileder og et opplæringsprogram. Helsepersonell bør stimuleres å overholde og bruke gjeldende lovverk.

Oppfriskning av kunnskap i helserett, inspirasjon og konkrete bidrag i helsepersonells diskusjon om temaet vil etter vår oppfatning gi en bedre og mer varig effekt enn å formulere

en ny pliktbestemmelse – som rettslig sett ikke gir pasienten eller barnet en bedre rett til informasjon enn tilfellet er i dag.

På vegne av landets pasientombud,

Kjell J. Vang
Sekretær i styret for pasientombudskollegiet.

Kopi: Statens helsetilsyn
Helsedirektoratet

Saksbehandlere:
Pasientombudet i Vestfold, Anne-Birgitte Andersen
Pasientombudet i Møre og Romsdal, Runar Finvåg